

TA'LIMNI TASHKIL ETISH SHAKLLARI

Xurramova Yulduz

Chizmachilik fani o'qituvchisi

Ashurova Nigora

Ingliz tili fani o'qituvchisi Surxondaryo viloyati Jarqo'rg'on tuman 6-umumiy o'rta ta'lim maktabi

Annotatsiya: *Chizmachilik hamda ingliz tili sohalarida ta'limni tashkil etish shakllari bo'yicha bilim va ko'nikmalar o'rganish uchun kerak bo'lgan jarayonlarni va uslublarni belgilash uchun foydalaniladi. Mazkur maqolada bu shakllar o'quv jarayonini tuzish, o'quv dasturlarini yaratish va o'quvchilarga bilim va ko'nikmalarni qanday o'rgatish haqida so'z boradi.*

Kalit so'zlar: *darsliklar, amaliy mashg'ulotlar, ko'nikma, bilim, uslublar, proyektlar, taqdimotlar va darslar, o'yinlar, tekshirish va baholash, virtual o'quv dasturlar va onlayn resurslar, texnologiyalardan foydalanish.*

Bugungi kunda talabaning shaxsiyati va o'ziga xos ichki dunyosi asosiy e'tiborda. Natijada, zamonaviy o'qituvchining asosiy maqsadi o'quvchilarning shaxsiy o'sishi maqsadini eng yaxshi qo'llab-quvvatlaydigan ta'lim strategiyalari va tashkiliy tuzilmalarni tanlashdir. So'nggi yillarda sinflarda zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish masalasiga ko'proq e'tibor qaratilmoqda. Bu nafaqat yangi texnologik vositalarni, balki o'qitish va o'qitishga yangi yondashuvlarni, shuningdek, yangi shakl va usullarni ham o'z ichiga oladi. Maktab o'quvchilariga chet tillarini o'rgatishning asosiy maqsadi ularning muloqot madaniyatini shakllantirish va rivojlantirishga ko'maklashish hamda chet tilini amalda egallashga o'rgatish bo'lsa, sakkizinchi va to'qqizinchi sinflarda chizmachilik bo'yicha o'qitish o'quvchilarning yosh taqsimoti, shuningdek, ularning kasbiy va shaxsiy kelib chiqishi bilan belgilanadigan o'ziga xos fazilatlarni oladi. Bu vaqtda o'quvchilar ma'lum bir maqsad uchun ma'lumotni faol ravishda izlaydilar. Natijada, o'qituvchi o'z oldidagi topshiriqlarni baholashi, har bir dars uchun eng yaxshi formatni ko'rib chiqishi va sinf maqsadlariga to'g'ri javob beradigan formatni yaratish ustida ishlashi kerak.

Ingliz tili va chizmachilik sohalarida ta'limni tashkil etish shakllari, yaratish, maqsadlari, usullari va tahlili qo'llanmalar uchun kerakli dasturlar va o'quv vositalar haqida umumiy ma'lumotlar shu:

1. Maqsadlar: O'quvchilarga Ingliz tili va chizmachilik sohalarini o'rganishga qo'yilgan maqsadlarni tushuntirish, murojaat qilish va ijodiy yondashish.

2. Yaratish: O'quvchilarni o'rganishni oson va qiziqarli qilish uchun ta'limiy dasturlarni tayyorlash.

3. Tahlili qo'llanmalar: Ingliz tilini o'rganishni osonlashtirish uchun yangi maqolalar, darsliklar, o'quv qo'llanmalari va onlayn vositalardan foydalanish.

4. Dasturlar va vositalar: O'quv dasturlari, o'quv qo'llanmalari, maqolalar, kitoblar, onlayn sahifalar, darsliklar va audio-visual vositalar kabi ta'lim vositalaridan foydalanish.

5. Ma'ruza usullari: O'quvchilarni ma'ruzalarga jalb qilish uchun turli usullardan foydalanish, masalan, interaktiv o'yinlar, videolar, interaktiv savollar va boshqalar.

6. Shakllantirilgan ta'lim: O'quvchilarni shaxsiy o'quv yo'nalishlariga mos tayyorlash uchun individual dasturlar va yo'nalishlar tayyorlash.

7. Interaktiv darsliklar: O'quvchilarga interaktiv darsliklar orqali o'qish imkoniyati taqdim etish. Bu, o'quvchilar uchun oson va qiziqarli o'rganish imkoniyatlarini yaratadi.

8. Virtual maktablar: O'quvchilarga virtual maktablar orqali o'qish imkoniyati taqdim etish. Bu, o'quvchilarga o'zlarini o'qishga ajratish va o'rganishlari uchun yaxshi muhit yaratadi.

9. Online ta'lim: Online darsliklar orqali o'quvchilarga ta'lim taqdim etish. Bu, o'quvchilarning o'z vaqtlarida va joylarida o'rganishlariga imkon beradi.

Bu shakllar har bir o'quvchi uchun foydali bo'lishi mumkin, chunki har bir shaklda o'quvchilarning xarakteri, talablari va rivojlanish darajasi hisobga olinadi. Ta'limni tashkil etishda bir necha shakl va usullarni birlashtirish ham amalga oshirilishi mumkin. Shuningdek, bu sohalar va dasturlar o'quvchi uchun oson va samarali ta'lim olishga yordam beradi.

Ingliz tili hamda chizmachilik sohalarida ta'limni tashkil etish shakllarida zamonaviy innovatsion texnologiyalardan foydalanish orqali o'qitishning muhimlik darajasini ko'paytiradi. Bu texnologiyalar o'quvchilarga qulayliklar, motivatsiya va o'rganish jarayonini samaraliroq qiladi. Ular o'quvchilarning qiziqishlarini oshiradi va ularni amaliy ravishda tilni o'rganishga yondashadi. Barcha texnologiyalar, masalan, interaktiv dasturlar, online platformalar, multimedia materiallar, video darslar, va personalizatsiya vositalari, o'quvchilarga o'zlashtirilgan va samarali o'rganish imkoniyatlarini taqdim etadi. Shuningdek, zamonaviy texnologiyalar o'qituvchilar uchun ham qulayliklar taqdim etadi, ularning o'rganish jarayonini boshqarish va baholashini osonlashtiradi. Bu texnologiyalar o'quvchilarni global muhitga tayyorlash va ularni muvaffaqiyatga yo'l qo'yishda juda katta ro'l o'ynaydi.

Umumta'lim maktablarida chizmachilik darslari o'ziga xos xususiyatlariga ko'ra boshqa fanlardan biroz farq qiladi. O'rganilayotgan ma'lumotlarning asosiy qismlariga ko'ra talabalar individual grafik ishlarni bajaradilar va ularni tekshirish jarayonida o'qituvchi har bir talaba bilan alohida ishlashga to'g'ri keladi. Amaliyotda

o'quvchi maxsus jihozlangan rasm xonasida o'qituvchi rahbarligi va nazorati ostida rasm chizishni o'rganadi. O'qituvchi darsdagi nazariy ma'lumotlarni tushuntirib bo'lgach, o'quvchilar o'z ish daftarlarida shu mavzu bo'yicha grafik ishlarni bajaradilar. O'qituvchi har bir o'quvchining qobiliyat va imkoniyatlarini yaxshi biladi va ularni ta'lim jarayonida hisobga olish samaralidir. Ammo talabalar bilan individual shug'ullanish vaqti cheklangan. O'qituvchi har bir talabaning ishini kuzatish va ularga rasm chizishning oqilona usullarini ko'rsatish, mavzuning qiyin joylarini tushuntirish va bajarilgan ishlarni tekshirish imkoniyatiga ega. Demak, ko'p narsa o'qituvchining darsni tashkil etishiga bog'liq. Rasm chizish darslari maxsus jihozlangan chizma xonalarida olib boriladi.

Hozirgi kunda pedagoglarning asosiy maqsadi kelajak avlodning tushunishi va qiziqtirishi uchun turli usullardan foydalanishdan iborat. Agar biz klassik usuldan foydalansak, masalan, tilni juda yaxshi o'rgatish uchun bir qator o'yinlar mavjud. Talabalar bir sinfda terminologiyani xotiraga saqlashlari kerak; keyingi darsda ular ushbu bilimlarni mashg'ulotlar orqali mustahkamlashlari kerak. Men bir daqiqada o'yinni qanday o'ynashni tushuntiraman.

Birinchi, "Bosqichma-bosqich" o'yini birinchi bo'lib, o'quvchilar bir qatorga turishadi. Yangi atama o'qituvchi tomonidan kiritiladi va keyin ingliz tilida so'zlanadi. Yangi so'zning ta'rifini birinchi bo'lib aniqlagan talaba boshqalardan ustunlikka ega bo'ladi. O'yin shunday davom etadi. Va nihoyat, har birimizdan bir nechtasi Bir qadam oldinda deb hisoblangan o'quvchi g'olib deb e'lon qilinadi. Bu dars sifatini ham oshiradi. Bundan tashqari, o'yilantiradigan darsni taklif qiladi. Bundan tashqari, har bir kishi o'zini baxtli his qiladi va darsni o'rganish osonroq bo'ladi.

Ikkinchisi, "Issiq kartoshka" o'yini ikkinchi bo'lib, o'quvchilar aylana hosil qiladi. Bu o'yinda to'p ham ishtirok etadi. To'p aylanib, musiqa yangraydi. To'xtash uchun signal berilganda, tik turgan bolalar to'pni bir-biriga uzatadilar. Agar to'p ingliz tilini o'rganayotgan o'quvchining qo'lida qolsa, so'zlar asosida savol qo'yiladi. Agar hech kim uning savoliga javob topa olmasa, talaba o'yindan chiqishi kerak; Aks holda, o'yin tugadi va u yana o'ynashi mumkin. Bitta talaba o'yin yakuniga etganida yakuniy g'olib deb e'lon qilinadi.

Yuqorida aytilganlarning barchasini hisobga olgan holda, men shunday xulosaga kelishim mumkin. Ta'limni tashkil etish shakllari, Ingliz tili va chizmachilik sohalarida, o'z navbatida, o'quvchilar uchun qulaylik va effektivlikni ta'minlash maqsadida dizayn qilingan. Bu shakllar o'quv-metodik tadbirlar, texnologiyalar va resurslar orqali amalga oshiriladi. Ta'limni tashkil etishda turli shakllar va usullar bor ular, maqsadlar, tahlili qo'llanmalar, dasturlar va vositalar, ma'ruza usullari, shakllantirilgan ta'lim, interaktiv darsliklar ulardan foydalanish o'quvchilar bu sohalarni o'rganishda muvaffaqiyatli bo'lishini ta'minlaydi. Bu usullar va shakllar kombinatsiyasi o'quvchilarga samarali ravishda o'rganish imkoniyatlarini yaratadi.

Ta'limni tashkil etishda o'quvchilarning individual xususiyatlari, talablar va maqsadlari hisobga olinishi muhimdir, shuningdek, turli usullar va materiallardan foydalanib, ta'lim jarayonlarini qulaylashtirish ham muhimdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Adilovich, Nosirov Rashod. "THE STRATEGIC VALUE OF EDUCATION FOR THE DEVELOPMENT OF SCIENCE AND TRAINING OF PROMISING PERSONNEL POTENTIAL." (2022): 183-186
2. <https://sg.docworkspace.com/d/clBqyvr2ZAb60gLEG?from=dco>
3. <https://www.google.com/url>
4. <https://cyberleninka.ru/article/n/maktablarda-chizmachilik-darslarini-oqitish-metodlari-va-ularni-tashkil-qilish-prinsiplari/viewer>
5. <https://www.google.com/url>

